

[Fanger.]

hvis der bliver økonomiske vanskeligheder. Men det er jo netop sandheden, at det økonomiske barometer står på jordskælv.

To områder kunne man til næste år have tilgodeset med skattelettelser uden at påvirke det almindelige konsum. Man kunne have ophævet formueskatten, og man kunne have lettet aktieselskabsskatten. Herved ville man have fremmet de private investeringer, som er så nødvendige for at fremme produktionen især under fuld beskæftigelse. Jeg imødeser, at der må foretages nye kriseforanstaltninger enten til efteråret eller til næste forår, når de foranstaltninger, der nu gennemføres, viser sig ikke at være tilstrækkelige.

Lad mig så tilføje, at jeg er tilhænger af, at man forsøger den økonomiske samordning, der i øjeblikket ligger til forhandling i et udvalg, og hvorefter 3 uvildige økonomer skal kunne oplyse samfundet om, at når produktionen er steget med 4 pct., så kan man tillade sig at lade lønnen stige med disse 4 pct., uden at det får betydning for priserne, men hvis den stiger derudover, må regeringen omgående træffe foranstaltninger, der igen inddrager denne købekraft. Jeg ved godt, at der er medlemmer her i salen, der mener, at en sådan oplysning ikke er nødvendig, det ved dog både regering, folketing og de store organisationer. Men det nu indgæede forlig er ikke af en sådan karakter, at det opfylder disse betingelser, og derfor er jeg tilhænger af at forsøge med oprettelse af dette økonomiske samordningsorgan.

Jeg er klar over, at man fra mange sider tillægger omsætningskatten og en omlægning af skatterne til næste år en så stor betydning, at man er gået med til dette forlig. Men jeg har ikke tillid til en regering, som under så gunstige økonomiske forhold, som vi har haft de sidste 4-5 år, har ført landet ud i en økonomisk krise, og derfor kan jeg ikke tilslutte mig dette forlig.

Holger Eriksen: Ved første behandling af forslag til lov om omsætningskat rettede jeg nogle kritiske bemærkninger imod det. De har efter min mening desværre stadig gyldighed også for det i øvrigt meget ændrede lovforslag, der nu foreligger ifølge betænkningen fra det nedsatte udvalg, og jeg

finder derfor ingen anledning til at gentage dem eller til igen at pege på, hvad jeg mener man kunne have sat i stedet.

Hele forligskomplekset falder i 3 skarpt adskilte dele, nemlig det, der skal ske i indeværende år, det, der skal gennemføres i det kommende år, og for det tredje de forslag, der i og for sig intet har med den foreliggende situation at gøre, men som vel på samme måde som afsnit 2 må opfattes som den betaling, der er ydet oppositionspartierne for at gå med.

Hvad det første afsnit angår, har det en efter min mening rigtig forudsætning, nemlig den, der ligger i nødvendigheden af, at der fremskaffes et kasseoverskud. Jeg stiller mig imidlertid noget tvivlende over for muligheden af, at det vil lykkes at opnå et overskud i det omfang, man regner med. Selve indførelsen af omsætningskatten vil sikkert fremkalde en hamstringsbølge, især når det gælder varige forbrugsgoder, og der vil tilmed ikke være noget odøst over, at man anvender denne fremgangsmåde. Normalt fremkommer hamstring jo på den måde, at den enkelte søger at skaffe sig en større andel af en mangelvare, end der kan blive til hver enkelt, og det anses med rette for at være ufint. Men hvis folk gør deres indkøb, inden omsætningskatten kommer, er der jo kun tale om en hensigtsmæssig pengeanbringelse, hvilket man ikke kan bebrejde nogen. Naturligvis vil det give dem med de nødvendige pengemidler en fortrinsstilling, men der er også noget, der hedder at købe på afbetaling. Jeg er temmelig sikker på, at købspresset vil blive uhyre stærkt fra nu af, og indtil omsætningskatten træder i kraft. På den anden side gad jeg se, hvor mange biler, køleskabe, fjernsynsapparater o. s.v. der vil blive købt i det første halve år efter, at den nye skat er blevet til virkelighed.

Jeg er også tvivlende over for den tanke, som jeg har hørt fremsat fra forskellig side, at en vedtagelse af forliget vil fremkalde en lavere rente, altså medføre højere kurser på kreditforeningsobligationerne. Vi har ganske vist set, at straks efter at forliget var afsluttet, skete der en vis stigning, men den er jo i og for sig allerede så godt som elimineret, og den må opfattes som et psykologisk fænomen. Naturligvis må man indrømme, at i det øjeblik man begrænser